

**Нели Славова,
Главен експерт "Продължаващо обучение" в БАПЗГ:
БЕЗ АКТИВНОТО СЪДЕЙСТВИЕ НА ГЛАВНИТЕ СЕСТРИ
ПРОВЕЖДАНЕ НА ПРОДЪЛЖАВАЩО ОБУЧЕНИЕ ПО МЕСТА
НЯМА КАК ДА СЕ СЛУЧИ**

Нели Славова е завършила с пълно отличие Полувисшия Медицински институт "Д-р Петър Берон" в Сливен - специалност "Медицинска сестра". По-късно учи в Медицинския университет - София - специалност "Здравни грижи", където завършва пак с отличие висше образование с образователно-квалификационна степен "Бакалавър". Това ѝ дава право да работи като ръководител по здравни грижи и преподавател по практика в медицински колеж. Нели Славова притежава и сертификата на Moody International за успешно взет изпит от обучителен курс за вътрешен одитор на Интегрирани Системи за Управление - ISO и OHSAS.

Първото ѝ работно място е в Трета градска болница (сега Национална кардиологична болница) в София като реанимационна сестра. След сливането на Трета градска болница със Специализираната болница по кардиология "Св. Екатерина" (сега УМБАЛ "Св. Екатерина") тя продължава да работи известно време като реанимационна сестра, а след това и като анестезиологична сестра. По-късно започва работа в същата болница като експерт в "Учебен отдел", където разработва формуляри на сестринска документация. Реанимационният лист, разработен от нея е одобрен и въведен в практиката.

През 2006 г. започва работа като главен експерт "Продължаващо обучение" в Българската асоциация на професионалистите по здравни грижи (БАПЗГ).

- Госпожо Славова, Вие сте главен експерт по продължаващо обучение и се занимавате с тази дейност от създаването на БАПЗГ. Как всъщност започна всичко?

- През април 2006 година Националният съвет на БАПЗГ прие пакет от документи - Единна кредитна система за продължаващо обучение, документи за издаване на сертификат за професионална квалификация и др. От 1 юли същата година стартира процесът на сертифициране на професионалистите по здравни грижи. За да бъде получен сертификат е необходимо в рамките на 5 години да се съберат 150 кредитни точки (определени по Единната кредитна система на БАПЗГ) от различни мероприятия - курсове, конгреси, конференции, семинари, научни форуми и други. Абонаментът за списание "Здравни грижи", който е орган на БАПЗГ, също спомага за повишаване на квалификацията, затова и годи-

ният абонамент за списанието носи 15 кредитни точки.

Бих искала да припомня, че стартира процесът по издаване на втори сертификат за всички, които са покрили необходимите критерии за това и вече притежават първи сертификат.

- Медицинските специалисти получават ли допълнително заплащане за тези сертификати?

- В Колективния трудов договор, който бе подписан в края на 2016 г. година се постигна споразумение, според което всеки професионалист с придобита квалификационна степен и първи сертификат да получава допълнително 20 лв. към месечното си трудово възнаграждение, а за втори - 40 лв. Проблемът е, че все още много лечебни заведения не са подписали КТД със синдикатите и по този начин работещите в тях няма как да се възползват от това свое право.

ИНТЕРВЮ

Бих искала да припомня също, че в Колективния трудов договор е залегнало и споразумение за допълнително трудово възнаграждение за придобитата специалност в размер на 50 лева месечно. Изплащането и на този финансов бонус зависи от това дали в лечебното заведение е подписан КТД и залегнали ли са включените в националния КТД клаузи за допълнителни възнаграждения. Болниците са търговски дружества и директорите често се оправдават за забавянето да подпишат КТД с финансовите затруднения на повереното им лечебно заведение. Но ако искат да задържат своите кадри и те да повишават своята квалификация, би трябвало да направят всичко възможно да подпишат договора.

- Колко професионалисти по здравни грижи през годините са взели участие в различните форми за продължаващо обучение, които предлага БАПЗГ?

- Според статистиката, с която разполагаме от юли 2006 г. до юни 2011 г. в продължаващо обучение са участвали 73 9623 души. За периода 1 януари 2011 г. - 31 декември 2015 г. броят на участниците в продължаващо обучение е 40 866.

- Прави впечатление, че през втория отчетен период участниците са по-малко, като в същото време броят на курсовете, които е предлагала БАПЗГ, са се увеличили. Каква е причината според Вас?

- Основната причина е липсата на възможности и мотивация при някои от професионалистите по здравни грижи да отделят от личното си време и да полагат допълнителни усилия за продължаващо обучение. Доскоро липсваше и законова рамка, която да определи допълнителните плащания за всяко по-високо ниво на професионалната квалификация. Със Закона за изменение и допълнение на Закона за съсловната организация на медицинските сестри, акушерките и асоциираните медицински специалисти, който бе обнародван в "Държавен вестник", брой 103 от 27 декември 2016 г., непрекъснатото професионално усъвършенстване стана задължително. Това би трябвало да мотивира професионалистите да стават по-добри, още повече, че БАПЗГ прие квалификационна рамка за професионално развитие, според която на всеки 5 години при изпълнение на заложените критерии, всеки професионалист по здравни грижи ще може да получи по-висока квалификационна степен. Това разбира се ще се отразява и върху заплащането - вече споменах за сертификатите. В този контекст бих искала да споделя нещо от моя личен опит. По

Нели Славова представя предложения на Национален съвет на БАПЗГ в Университетска болница Лозенец през 2006 г., по време на който се обсъждат бъдещите регламенти за продължаващо обучение и сертификация.

На официалната трибуна е проф. Станка Маркова – създател и първи председател на БАПЗГ.

времето когато работех в Университетска болница "Света Екатерина" нямаше кредитни точки и допълнително заплащане, но медицинските екипи - лекари, медицински сестри, лаборанти, санитарни и т.н. - бяха задължени непрекъснато да се обучават. Помня, че на всеки 6 месеца се провеждаше изпит, който се ръководеше лично от директора на болницата проф. Александър Чирков. Той често казваше: "Не може да се постигне отлично ниво на медицинските и здравните услуги, без непрекъснато обучение на всички нива". Всъщност проф. Чирков въведе германския модел на работа, който бе усвоил по време на дългогодишния си лекарски опит в немски болници. Тези, които не можеха да издържат на темпото, напуснаха работа по собствено желание. Затова пък болница "Света Екатерина" стана еталон в България за отлично подготвени специалисти, за перфектна хигиена и дисциплина, за най-бързо въвеждане на нови методи на лечение.

ИНТЕРВЮ

Нели Славова по време на конференция с представители на Управителния съвет на БАПЗГ и депутатът Антония Първанова (в средата), която заедно с проф. д-р Атанас Щерев, внесе в парламента Проектозакон на Съсловната организация на медицинските сестри, акушерките и асоциираните медицински специалисти.

- Какви курсове за продължаващо обучение предлага БАПЗГ на своите членове?

- БАПЗГ има договори с всички университетски болници в страната, медицинските университети и някои медицински колежи. По този начин членовете на Асоциацията имат възможност на регионално ниво да участват в различни обучения. Те могат да пътуват и до други градове, където се предлагат тясно специализирани курсове.

- Скъпи ли са курсовете за продължаващо обучение?

- Всяко лечебно заведение или университет, в който се провеждат курсовете, има определена цена за съответното обучение - тя е упомената в програмите за обучение, които са качени в сайта на БАПЗГ (www.nursing-bg.com). Ако курсът се провежда за работещите в лечебното заведение, в повечето случаи не се заплаща такса. За всеки курсист, преминал кредитирано продължаващо обучение, се заплаща такса в БАПЗГ, чийто размер е определен с решение на делегатите от конгрес на

Асоциацията и представлява 1% от Минималната работна заплата за страната, т.е. в момента размерът на тази такса е 4.60 лв. Тя може да бъде заплатена от лечебното заведение, където работи специалистът по здравни грижи, от съответната регионална колегия на БАПЗГ или с лични средства.

За индивидуално обучение лечебните заведения са въвели различни такси, които са по-високи отколкото за групово обучение.

- Как се осъществява обучението?

- По принцип всяко лечебно заведение трябва да има годишна учебна програма. Обучението на място е най-добрият вариант - от една страна така курсовете са съобразени със спецификата на лечебното заведение, от друга - специалистите по здравни грижи не отсъстват от работа, курсовете се провеждат в удобно за тях време, не харчат пари за пътуване, спане и дневни разходи, както се налага, ако се запишат в обучителен курс в друг град. Друго важно предимство е, че по този начин може да се обучава целият медицински персонал - това е от голямо значение, както за индивидуалното професионално развитие на всеки един от медицинските специалисти, така и за лечебното заведение, което ще предлага по-качествени здравни услуги. Именно затова е необходимо здравният мениджмънт на дадено лечебно заведение да направи анализ на потребностите от обучение. След това трябва да се определят темите и да се изготви учебна програма, в която да фигурират темите, лекторите и датите, на които ще се осъществява обучението.

- Каква е ролята на главните медицински сестри в този процес?

- Изключително важна и бих казала основна, тъй като от тяхната инициатива зависи дали ще има курсове за продължаващо обучение и колко професионалисти по здравни грижи ще участват в тях. През ноември 2006 г. Европейският парламент и Съвета на Европа приеха програма за учене през целия живот, която стартира на 1 януари 2007 г. и беше с продължителност до края на 2013 г. България като член на ЕС има ангажимент да спазва Лисабонската стратегия и Меморандума за учене през целия живот. Това се отнася с пълна сила за специалистите по здравни грижи, чиито професии са регулирани - т.е. професии с голямо обществено значение, които изискват непрекъснато обновяване, разширяване и повиша-

ИНТЕРВЮ

ване на знанията и уменията. Българската асоциация на професионалистите по здравни грижи изпълнява по най-добрия начин един от основните си ангажименти - да осигурява различни възможности за продължаващо обучение на своите членове. Друг е въпросът дали професионалистите по здравни грижи се възползват максимално от тези възможности.

- Осъзнават ли главните медицински сестри мисията си за осъществяването на продължаващо обучение?

- Да, но все още има много какво да се направи. Необходимо е да се използва целият ресурс на лечебното заведение за провеждане на курсове на място. Медицинската наука и практика в последните години се развиват с бързи темпове и просто няма как човек, който е завършил преди 20-30 години да разчита на базовите си знания. Не може да има качествени здравни грижи без непрекъснато надграждане на знанията и уменията! И колкото по-бързо се разбере това - толкова по-добре. Затова се надявам главните медицински сестри да станат по-активни и да ни съдействат за продължаващото обучение.

- В каква посока трябва да бъде тази активност?

- Всяка главна медицинска сестра би трябвало да запознае ръководството на лечебното заведение с промените в Закона за съсловната организация на медицинските сестри, акушерките и асоциираните медицински специалисти, според които продължаващото обучение на професионалистите по здравни грижи е задължително. Едно от основните задължения на главната сестра е да организира и съдейства за провеждането на обучителни курсове по места, но с това не се изчерпват нейните ангажименти. Тя би трябвало да "лобира" пред ръководството на лечебното заведение за своите колеги, които да могат да получават допълнителните финансови стимули, залегнали в КТД. Би трябвало главните сестри да информират и подсецат професионалистите по здравни грижи за всички форми на продължаващо обучение - подробна информация е публикувана в сайта на БАПЗГ. В раздел "Обучение" може да се види план-разписание на всеки партньор, с който БАПЗГ има сключен договор. В тези планове за всеки конкретен курс е посочено лице за контакт, телефон и имейл за връзка. По този начин кандидат-курсистите могат да получат подробна информация за избрания курс -

независимо дали ще го посещават в група или ще се обучават индивидуално в удобно за тях време. БАПЗГ предлага и възможности за дистанционно обучение по различни теми. Информацията и платформата за това обучение също могат да се намерят в сайта на Асоциацията. Смятам, че без активните действия на главните медицински сестри реална промяна за провеждане на продължаващо обучение по места няма как да се случи.

Накрая искам да благодаря на всички колеги, които активно участват в организирането и провеждането на продължаващо обучение. Знаят можещите и могат знаещите!

Разговора води Румяна Милева

Публикувано в Електронния бюлетин на БАПЗГ, брой 7/2017 г.

Главен експерт Нели Славова със свои колеги от София и страната по време на официалното тържество на 12 май 2017 г. – Международния ден на сестринството, което се състоя в столичния хотел "Рамада".

Празникът тази година мина под мотото "Ние сме гласът, който води". В тържествената церемония по награждаването на най-добрите медицински специалисти участие взеха 450 професионалисти по здравни грижи от 28-те регионални колегии на БАПЗГ.